

PROTOKOLL FRA MØTE I SUNNHETSUTVALGET 2/23

Avholdt i Norsk Kennel Klubs lokaler i Nordåsveien 5, Holmlia, 1201 Oslo.
Torsdag 27.04.2023 kl.12:00-17:00

Til stede: Astrid Indrebø (leder)
Frode Lingaas
Ida Myhrer Grime (deltok ikke ved behandling av sak 09/23)
Ingvild Espelien
Heidi Lund

Fra NKKs administrasjon:

Bettina Bachmann (referent)
Renate Sjølie
Kim Bellamy
William Bredal

Meldt forfall:

Dag Inge Bruflot
Terje Lindstrøm
Wenche Lagmo

Til behandling forelå følgende saker:

Sak 04/23 Godkjenning av innkalling

Vedtak:
Innkallingen godkjennes

Sak 05/23 Godkjenning av protokollene 2022-2 og 2023-1

Vedtak:
Protokollene godkjennes

Sak 06/23 Informasjon fra helse- og registreringsavdelingen

Vedtak:
Informasjonen tas til orientering

Sak 07a/23 Oppfølging av sak 02a/23:

Vedtak i SU-sak 02a/23 er bekreftet av årsmøte 26.04.2023 i Norsk Cavalierklubb:

Det innføres krav til kjent status for chiari-like malformation (CM) og syringomyeli (SM) gjennomført ved MR-undersøkelse av hjerne og øvre del av nakke hos foreldredyr av rasen cavalier king charles spaniel for å få registrert avkom.

*Hunden skal være minimum 3 år ved undersøkelsestidspunktet.
Dersom hunden skal benyttes i avl etter 5 års alder, må det gjennomføres MR-undersøkelse ved minimum 5 års alder.*

*Undersøkelsen skal gjennomføres på MR-maskin av kvalitet minimum 1,5 tesla, og avlesningen skal gjennomføres av veterinær diplomat i billeddiagnostikk og baseres på de til enhver tid internasjonale graderingskriteriene.
Det er på sikt ønskelig å tilrettelegge for nasjonal avlesning.*

SU forutsetter at avlskombinasjoner baseres på scanningmatrisen til BVA/KC.

Kravet trer i kraft for paringer fra og med 01.06.2023

Sak 07b/23   Oppfølging av sak 02b/23: Innsamling av DNA-prøver fra avlsdyr - Norsk Cavalierklubb

Vedtak i SU-sak 02b/23 er bekreftet av årsmøte 26.04.2023 i Norsk Cavalierklubb:

I forbindelse med innføring av obligatorisk MR-undersøkelse av alle avlsdyr av rasen cavalier king charles spaniel, vedtar Sunnhetsutvalget at det parallelt innføres krav om innsending av DNA-prøve fra alle hunder av rasen som MR-undersøkes, til bruk i forskning på den genetiske bakgrunnen for chiari-like malformation og syringomyeli. Dette er i overensstemmelse med klubbens vedtak på årsmøte 26.04.2023.

SU oppfordrer til at det også blir tatt DNA prøve av de hundene som allerede er MR-scannet.

Prøven skal tas av veterinær for å sikre korrekt prøveuttak og sikre hundens identitet. Prøveinnsamlingen foreslås finansiert ved at NKK dekker kostnad ved innkjøp og utsending av munnsvabere, og NMBU Veterinærhøgskolen dekker kostnad ved mottak og lagring av prøvene.

Sak 08/23   Oppfølging av sak 03/23: Vurdering av krysningsprosjekt - Norsk Cavalierklubb

Sunnhetsutvalget støttet enstemmig på sitt ekstraordinære møte 2023-1, 18.04.2023, at det igangsettes et vitenskapelig forankret krysningsprosjekt for rasen Cavalier King Charles Spaniel, som har til målsetning å bedre rasens helse og skape økt genetisk variasjon.

Sunnhetsutvalget er positive til et krysningsprosjekt, men etterlyste på SUs ekstraordinære møte 2023-1, 18.04.2023, en konkret plan. I den anledning har administrasjonen utarbeidet et forslag til en detaljert prosjektbeskrivelse for et pilotprosjekt på minimum 5 år. Forslaget inneholdt blant annet en konkret målsetning for minimum antall krysningskull per år, helsekrav for innkrysningshunder og avkom, forslag til innkrysningsraser baser på klubbens utkast, samt rutiner for godkjenning og registrering av kombinasjoner og kull.

Den konkretiserte prosjektbeskrivelsen ble fremlagt for styret i Norsk Cavalierklubb 24.04.2023. På Norsk Cavalierklubbs årsmøte 26.04.2023 ble det vedtatt en svært forenklet versjon av den foreslåtte prosjektplan, blant annet med hensyn til varigheten på pilotprosjektet.

SU henstiller til klubben at de forsetter arbeidet med å utvikle en detaljert prosjektplan, med varighet på minimum 5 år.

Sak 09/23 Innføring av antallsbegrensning for puddel – Norsk puddelklubb

Vedtak:

Det innføres øvre antallsgrense på avkom som kan registreres etter samme hund for rasen puddel.

Det innføres øvre antallsgrense på 85 avkom som kan registreres etter samme hund for storpuddel.

Det innføres øvre antallsgrense på 65 avkom som kan registreres etter samme hund for mellom, dverg og toypuddel.

Valper etter paringer foretatt etter at øvre grense er nådd, vil bli registrert med avlssperre. Importerte avkom som er født før grensen er nådd, registreres på ordinær måte.

Nedfrosset sæd kan brukes tidligst 10 år etter at øvre grense for maksimalt antall avkom er nådd og 10 år etter at siste kull etter hunden er registrert.

Det gis mulighet til å søke om dispensasjon fra kravet i spesielle tilfeller. En begrunnet søknad sendes NKK fra oppdretter før vedtak fattes. En uttalelse fra raseklubben skal vedlegges søknaden.

Antallsbegrensningen trer i kraft for paringer foretatt f.o.m. 01.06.2023

Bakgrunn:

Norsk puddelklubb har i mange år informert om viktigheten av å unngå matadoravl, samt hvert år publisert lister over alle hanner brukt i avl for å øke oppmerksomheten rundt dette. Klubben har tidligere også publisert lister over hannhunder som regnes som matadorer. Klubben rapporterer at de har forsøkt ulike tiltak for å begrense dette, for eksempel at hunder som har overskredet 5% regelen har blitt fjernet fra klubbens hannhundlister. Listen inneholder også informasjon om hvor mange avkom hver hannhund har etter seg. Klubben ser likevel at det fortsatt er stor bruk at enkelte hannhunder, som allerede er matadorer samt at det stadig tilkommer nye matadorer hos storpuddel og mellompuddel. For toy – og dvergpuddel er det langt færre hunder som regnes som matadorer. Klubben ønsker derfor å innføre antallsbegrensning for avkom som kan registreres etter en hund.

Sak 10/23 Opphevelse av krav om kjent øyelysings-status for norrbotenspets - Norsk Spesialklubb for Finsk Spets og Norrbottenspets

Vedtak:

Kravet om kjent øyelysings-status for registrering av valper av rasen norrbotenspets oppheves for paringer foretatt f.o.m 01.06.2023.

Bakgrunn:

Avlsrådet for Norrbottenspets, i Norsk Spesialklubb for Finsk Spets og Nordbottenspets (NSFN), jobber med å bevare den genetiske variasjonen i rasen, for å ha en best mulig avlsbase for fremtiden. NSFN mener at kravet om kjent øyelysing-

status er et hinder i denne jobben. Klubben forteller at dette kravet ble innført på bakgrunn av at Sverige har krav om dett. Dette grunnet noen tilfeller av PRA på 90-tallet. Norrbottenspets er i dag, ifølge klubben, en frisk rase med relativt lite helseproblematikk. Ut fra statistikk fra Norge og Sverige de siste 10 år, er det svært få tilfeller av alvorlig øyesykdom. 8 individer av 61 øyelyste hunder har fått en diagnose ved øyelysing i Norge siden 2013. I Sverige er det 87 individer av totalt 655 øyelyste individer som har fått en diagnose. Andelen individer med diagnose er 13% for begge land. Av disse igjen er det kun 1,6% i Norge med diagnose som hindrer avl og 3,8% i Sverige, med diagnose som hindrer avl. Det har ikke vært noen dokumenterte tilfeller av PRA hos rasen siden 1998.

Sak 11/23 Arvelig nyresvikt hos norsk elghund grå – Norske Elghundklubbers Forbund

Norske Elghundklubbers Forbund ba Sunnhetsutvalget svare på tre spørsmål vedrørende avl av norsk elghund grå, og hvordan de skal forholde seg til arvelig nyresvikt hos rasen. SU kan ikke besvare alle disse spørsmålene, da SU ikke er rett instans for dette. SU har likevel valgt å besvare det de kan.

Sunnhetsutvalget anbefaler at Norske Elghundklubbers Forbund (NEFK) senker kravene til avlsdyr når det gjelder ikke-helsemessige prøveresultater (dvs jakt, utstilling etc) da disse har svært lav arvegrad. Det vil føre til at flere hunder kan benyttes i avl, og gi NEFK større mulighet til å unngå å pare antatte bærere av arvelig nyresvikt med hverandre. Videre anbefaler SU at ingen kombinasjoner gjentas, med mindre det kun er en valp i kullet.

SU viser som eksempel til Norsk Buhundklubb sin anbefaling for utstillingskrav fra «Regler og retningslinjer for avl av norsk buhund vedtatt på årsmøtet 2023»:

6. Utstilling

Avlshunder skal være utstilt på offisiell utstilling godkjent av NKK, med minimum «very good». Det gis generell dispensasjon fra utstillingskravet for inntil to kull for hannhund og ett for tisper, forutsatt at «Attest fra veterinær for avlshunder som ikke har vært på utstilling» sendes klubben for godkjenning (se <https://buhund.no/avl-og-oppdrett>). Hannhund kan stå på hannhundlista inntil den har hatt 2 kull. Hannhundeier må gi avlsrådet beskjed når hunden har paret to tisper slik at den kan strykes fra lista inntil den er utstilt med godkjent resultat. En hund uten godkjent utstillingsresultat kan kun pares med en hund som er utstilt med godkjent resultat.»

Når det arvelig nyresvikt, anbefaler SU at NEFK ser på Norsk Buhundklubb sine avlsregler når det gjelder epilepsi. Dette er, i likhet med nyresvikt hos norsk elghund grå, en sykdom hvor man ikke kjenner nedarvingen, men hvor man antar det er flere gener med i bildet. Reglene utelukker ikke nære slektninger av hunder med påvist epilepsi i avl, men begrenser bruken av dem og ber om at avlsrådet skal kontaktes før hundene brukes i avl. Dette for å unngå å pare hunder hvor epilepsi er kjent på begge sider.

SU anbefaler også klubben om å oppfordre sine medlemmer til å få sin veterinær til å registrere inn klinisk diagnose i Hundedatabasen, slik at det kommer opp hvilke hunder som har fått nyresvikt i de tilfeller der dette er kjent.

For å utarbeide verktøy for å diagnostisere korrekt, oppfordrer SU til videre samarbeid med klubbens nåværende samarbeidspartner ved NMBU. NEFK kan også sende en godt utarbeidet søknad om forskning på temaet til NKKs forskningsfond.

Bakgrunn:

Norske Elghundklubbers Forbund er kjent med at det er flere raser som jobber med ulike helsetilstander med komplekse nedarvinger. Selv jobber forbundet med problemstillinger knyttet til arvelig nyresvikt hos rasen norsk elghund grå. Helsetilstander med kompleks nedarving kan være krevende for raseklubber å jobbe med.

Med bakgrunn i dette har Norske Elghund klubbersforbund følgende spørsmål til Sunnhetsutvalget:

-Hvordan kan NKK bidra med arbeid på tvers av raser for å få fremgang på komplekse arvbare lidelser?

-Kan NKK bidra for å få utviklet egne diagnosekriterier og bidra til en korrekt registrering av tilstanden arvelig nyresvikt?

-Det ønskes også en tilbakemelding på hvordan forbundet skal forholde seg til en tilstand de ikke har fullstendig oversikt over, og hvor mye dette eventuelt skal vektlegges i praktisk avlsarbeid.

Sak 12/23

Paringer mellom collie korthår og collie langhår – Norsk Collie Klubb

Vedtak:

Sunnhetsutvalget foreslår ovenfor Hovedstyret, at det åpnes for paringer mellom rasene collie korthår (FCI-nr 296) og collie langhår (FCI-nr 156), for å øke det genetiske mangfoldet i begge hårlag og bidra til god helse.

Valper skal registreres som den rasen deres eget hårlaget tilsier at de er.

Forslaget trer i kraft fra 01.01.2024

Bakgrunn:

Årsmøtet i Norsk Collie Klubb har vedtatt at de ønsker å åpne for paringer mellom rasene collie korthår og collie langhår. Vedtaket er i tråd med faglige anbefalinger, da det kan medføre økt genetisk mangfold i begge raser, og med det bidra til god helse. Paring mellom collie korthår og collie langhår er allerede tillatt nasjonalt i mange land, inkludert Sverige, Finland og Danmark. Sunnhetsutvalget gjøres oppmerksom på at de to hårlagene formelt er regnet som to raser, som ikke er oppført på FCI sin liste over nært beslektede raser som kan krysses. Likevel innstiller administrasjonen på at NKK åpner for å registrere avkom etter kombinasjoner mellom collie langhår og collie korthår på tilsvarende måte som de fleste øvrige nordiske kennelklubbene, det vil si i det ordinære stambokregisteret med rase bestemt av hundens eget hårlag.

Sak 13/23

Mikroftalmi (RBP4) hos irish soft coated wheaten terrier – Norsk Terrier Klubb

Vedtak:

Mikroftalmi (RBP4) hos irish soft coated wheaten terrier har en autosomal recessiv nedarving, med maternal effekt, der penetrans avhenger av morens genotype (Kaukonen et al. 2018).

Sunnhetsutvalget anser ikke paring av to bærere av dette genet å være i strid med de etiske grunnreglene, da dette ikke anses som en normal autosomal recessiv nedarving.

SU oppfordrer imidlertid sterkt til å unngå kombinasjoner som fører til økt frekvens av genet i populasjonen.

SU oppfordrer klubben til å søke om krav til kjent DNA-status for registrering av valper i NKK.

Bakgrunn:

Norsk terrier klubb ønsker å åpne for sentral registrering av DNA-test for mikroftalmi hos Irish softcoated wheaten terrier. Etersom testen har et uvanlig nedarvingsmønster (autosomt recessiv nedarving med maternal effekt), er det ikke å regne som en normal autosomal recessiv nedarving. Klubben sendte saken til SU på bakgrunn av dette.

Sak 14/23   Endring i registreringskrav for engelsk bulldog og fransk bulldog - Norsk Bulldog Klubb

Vedtak:

SU støtter styret i Norsk Bulldog Klubb sitt forslag om å ikke tillate hunder med BOAS-grad 2 brukt i avl (grad 3 er allerede utelukket fra avl).

Bakgrunn:

Norsk Bulldog Klubb ønsker å endre på registreringskravet for BOAS-gradering for engelsk bulldog og fransk bulldog. I dag er det forbud mot bruk av grad 3 i avl, noe klubben ønsker at også skal gjelde grad 2. Klubben har et ønske om å være et foregangsland i helsearbeidet for sine raser, og finner det nå naturlig å utelukke hunder med grad 2.

Sak 15/23   Orienteringssak - Endring av tekst på NKKs nettside vedrørende hjernteundersøkelse for cavalier

Vedtak:

Informasjonen tas til orientering

Bakgrunn:

Muntlig orientering ble gitt av helse- og registreringsavdelingen

Sak 16/23   Kurs og seminarer

Vedtak:

Informasjonen tas til orientering

Sak 17/23   Eventuelt

- Sak: Registrering av halelengde på stamtavle/registreringsbevis – Administrasjonen.

Vedtak:

SU anbefaler at dersom halelengde skal påføres et registreringsbevis, skal det baseres på DNA-resultat for stumphale (NBT).

Bakgrunn:

Administrasjonen ønsket å fremme saken til SU for å få en faglig vurdering som del av den videre utredningen i HS-sak 26/23.

Norsk Corgi Klubb har søkt HS om mulighet til å få fenotypisk registrering av halelengde på stamtavle / registreringsbevis, på samme måte som det gjøres i andre NKU-land. Bakgrunnen for klubbens ønske er at de lettere skal få oversikt over stumphalede hunder i rasepopulasjonen, samt mulighet til å stille ut stumphalede hunder i land som krever at dette påføres registreringsbeviset. Det har ikke lyktes administrasjonen å finne eksempler på land som ikke godtar DNA-resultat som alternativ til påføring av halelengde på registreringsbevis/stamtavle for å stille ut hunden på eksteriørutstilling. Klubben selv har heller ikke fremlagt eksempler på dette.

Det er halekuperingsforbud i Norge, og det finnes tilgjengelig DNA-test for stumphale som allerede er åpnet opp for sentral registrering for en rekke raser i DogWeb.

Sak 18/23   **Ny møtedato**

Møtet ble hevet: 18:05